

Nieuwsbrief

maart 2017

jaargang 8, nummer 3

In dit nummer

- Lezing over de historie van de horeca
- Om te noteren
- Ontvangen voor onze leestafel
- Verhuisd, of andere wijziging in uw gegevens?
- Mondelinge geschiedenis van Elst
- Volksgebruiken in de Betuwe bij het vrijen

Historische Vereniging Marithaime

p/a obs Stap voor Stap
Kruisakkers 3
6662 DV Elst Gld

www.marithaime.nl

tel.: (084) 867 98 11
e-mail: [contactformulier](mailto:contactformulier@marithaime.nl)

IBAN:
NL93RABO0153.4164.91

Handelsregister nr.:
40122021

Lezing over de historie van de horeca

Op 22 maart zal Frits Hoogveld om 20.15 uur, dus na afloop van de algemene ledenvergadering, een lezing houden over de historie van de horeca in Elst; over herbergen, logementen, uitspanningen, kroegen, tapperijen, koffiehuis, café, hotel en restaurant.

Er is interessante informatie bewaard gebleven over de Elster herbergen en tapperijen vanaf de 18e eeuw. Vanaf ca. 1900 is er veel beeldmateriaal van horecabedrijven beschikbaar. In de lezing wordt hieraan ruim aandacht besteed.

Daarna komt ook de tweede helft van de

20ste eeuw aan de orde, toen het café nog een grote rol speelde in het dagelijks leven. In deze periode lag de bloei van het dorpscafé met zijn vaste klanten rond de stamtafel en zijn kaart- en biljartspelers. Daar waar ook de sportclubs en vele andere verenigingen veelal hun vergaderingen hielden. Het dorpscafé van weleer met zijn vaste kleurrijke bezoekers; het heeft plaats moeten maken voor cafe-restaurant, cafetaria, de 'Chinees' en de 'Italiaan'. De zaal is open om 20.00 uur.

Om te noteren

Op dinsdag 4 april komt Dolly Verhoeven, de eerste hoogleraar Gelderse geschiedenis, naar Elst voor een lezing over de Gelderse identiteit. De uitnodiging volgt.

Op dinsdag 9 mei zullen Daan Viergever en Ed Jansen een lezing geven met de titel "van Blauwe Engel tot Intercity", over diesel- en elektrische treinen uit het verleden.

Op zaterdag 10 juni zal de **jaarlijkse excursie** zijn; dit jaar naar het Nationaal Monument Kamp Vught (voormalig Konzentrations-lager Herzogenbusch) en de stad 's-Hertogenbosch.

Algemene ledenvergadering op woensdag 22 maart om 19.30 uur in het Wapen van Elst. De leden hebben op 6 maart de uitnodiging en de stukken hiervoor ontvangen.

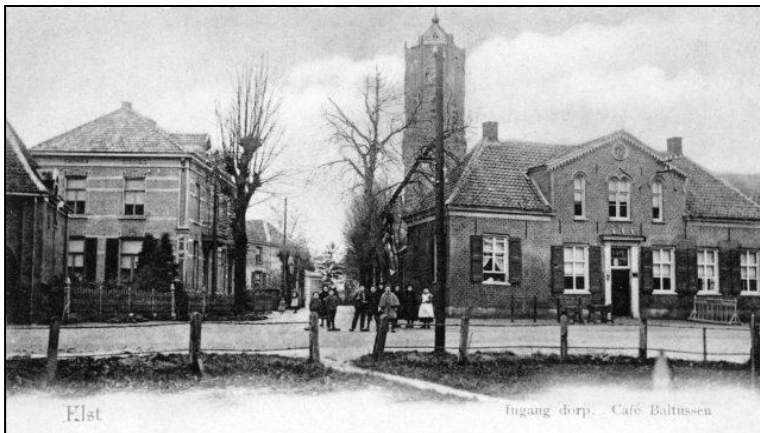
Ontvangen voor onze leestafel

Nijmeegs katern van HV Numaga met een verhaal over een dreigende opstand ten koste van de landadel en een artikel over de betekenis van Jan Thijssen voor de archeologie in de regio.

Het februarinummer van het kringbulletin van HV Elden met o.a. een artikel over de betekenis van Jan Passchier, hoofdonderwijzer van de christelijke lagere school in Elden van 1927 tot 1962.

Verhuisd, of andere wijziging in uw gegevens?

Laat dit weten aan het secretariaat of via een kaartje aan Marithaime, p/a basisschool Stap voor Stap, Kruisakkers 3, 6662 DV Elst. Zo houden we ons ledenbestand up to date.

*Hotel "De Harmonie"
op de hoek van de
Rijksweg en de
Korte Dorpsstraat.
Links in ca. 1905, toen nog
"Café Baltussen" genoemd,
met een mooie kijk in de
Korte Dorpsstraat.
Rechts de nieuwbouw met
terras vanuit een andere
hoek in de jaren 1930.
Over het wel en wee van
De Harmonie en andere
Elster horeca komt
Frits Hoogveld op 22 maart
te spreken.*

Mondelinge geschiedenis van Elst

Een werkgroep gaat in onze nieuwe verenigingsruimte in de school Stap voor Stap aan de Kruisakkers groepen van oudere leden uitnodigen om een kop koffie te komen drinken en te komen praten over het leven van voor de oorlog.

Volksgebruiken in de Betuwe bij het vrijen

Hieronder treft u een brief aan, gedateerd 3 juni 1834, van de jonge predikant van Slijk-Ewijk Barend Glasius aan de geschiedkundige mr. Jacob Scheltema, die eerder al een boek had gepubliceerd over Volksgebruiken der Nederlander bij het vrijen en trouwen. Afkomstig uit Gelders oudheidkundig contactbericht nummer 84.

Weledel Gestrenge Heer!

Het uit vrijen gaan vindt alhier doorgaans alleen gedurende den zoomer plaats. Alsdan zijn de meisjes gewoon om zich des zondags namiddag, netjes opgekleed, naar de weilanden te begeven om het vee te melken. Zijn er nu onder de jongelieden van de andere sekse, die zin in eene der melksters hebben, dan begeven zijn zich ook naar het land, waar hunne schoone zich bevindt. Over de liefde wordt hier echter geen enkel woord gewisseld. Het meisje kent het doel des bezoekers, zoodra deze komt. Het middel, dat hem bekend moet maken of zijn bezoek welgevallig is, bestaat eenvoudig daarin, dat hij aanbiedt om haar de kooperen kan, waarin zij de melk draagt, op de rug te tillen. Dit noemt men de kan opbeuren. Gelukt dit, dan is hij zeker, dat zijn persoon althans niet tegenstaat en hij vergezelt het meisje tot hare woning. Den

volgende zondag laat hij zich weder bij het melken vinden. Wordt zijn aanbod opnieuw aangenomen, dan vraagt hij het voorwerp zijner keuze om met hem op de naastvolgende kermis in de nabuurschap te gaan. Gebeurt dit, dan groeit zijne hoop, want over het eigenlijke zijner bedoelingen wordt nog geen woord gewisseld. Op de kermis zelve geschiedt dit voor de eerste maal en wordt dan ook de zaak beklonken, waarna de ouderlijke toestemming gevraagd wordt. Ik moet er nog aan toevoegen, dat een jongeling, wien het eerste aanbod geweigerd wordt, niet ligtelijk tot herhaling besluiten zal. Intusschen stemt het langzame voortgaan der vrijardje vrijwel met het phlegmatieke volkskarakter van de bewoners der Betuwe overeen. In de bruidsdagen begeven zich jongelieden uit de buurt naar het huis der bruid om haar met vreugdeschoten te vereeren. De bruidegom moet dan buiten komen en naar evenredigheid van zijn vermogen (hen) onthalen. Indien hij dit niet doet, heeft hij niet alleen smaadwoorden, maar ook eene alles behalve vereerende versiering van het huis zijner bruid te verwachten.

*We!Edel Gestrenge Heer!
UwwelEd. Gestr Dienstwilligen Dienaar
Be Glasius*

*"Wat wil je drinken,
wat zal het zijn?
Een borrel moet het wezen
een borrel van Floryn.
Ha fijn, ha fijn,
een borrel van Floryn!"*

*Wie kent niet dit bekende
liedje uit de reclame van
's lands favoriete 'jonge'.*